

## **ПРОФЕСІЙНИЙ ПРОФІЛЬ ВИКЛАДАЧА-МОВЦЯ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ НОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ**

**Павлова Л.В.**

*Національний технічний університет  
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Наразі відбувається потужний парадигмальний зсув у освітній галузі, що зумовлює необхідність переосмислення та перебудови навчальних програм і висуває конкретні вимоги до педагогів як модераторів освітнього процесу. Мета цієї наукової розвідки – ідентифікувати особистісні якості та професійні компетенції педагога-мовця в трансформаційних умовах навчального процесу і визначити інструменти підвищення ефективності його професійної підготовки.

Зміна вектору освітнього процесу з *навчального* на *розвиваючий* сприяла створенню «нової моделі фахівця, що відповідає таким критеріям: професійна мобільність, здатність адаптуватися до нових умов, високий рівень інтелекту (в тому числі емоційного), знань, умінь і навичок, творчі здібності, критичне мислення, самостійність, ініціативність, прагнення до самовдосконалення» [1].

У структурі професійної компетентності педагога виділяють такі компоненти: гностичний, праксеологічний, комунікативний, соціальний, особистісний, творчий, рефлексивний [2]. Водночас наголошується, що існує потреба в спеціалістах, «які мають не тільки високий рівень фахової підготовки, але й володіють дослідницькою культурою, адже сучасна парадигма освіти орієнтована на функціонування педагога, здатного до нестандартних рішень, творчого підходу до розв'язання проблем, аналітичної роботи» [1].

Для надання допомоги викладачам було створено Європейський профіль професійної компетентності вчителів-мовців (European Profiling Grid). Згідно з ним всі компетенції, навички та вміння викладача можна представити у чотирьох категоріях: кваліфікація/досвід; навчально-методичні (викладацькі) компетенції; 3) міжпредметна компетентність; 4) професіоналізація [3].

Таким чином, зміна парадигми освітнього процесу вимагає й змін у професійній підготовці фахівців, здатних компетентно реагувати на виклики сучасного світу. Створення релевантних інструментів сприятиме покращенню якості освітніх послуг, полегшить процес адаптації викладача до нових умов та підвищить ефективність професійної підготовки педагогів.

### **Література:**

1. Козубовська І.В., Повідайчик О.С., Попович І.С. Формування нової освітньої парадигми підготовки педагогічних кадрів у Великій Британії: [монографія]. Видавництво ПП «АУТДОР-ШАРК», 2017. – 216 с.
2. Вознюк О.В. Розвиток особистості педагога в умовах цивілізаційних змін: теорія і практика: Монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2013. – 614 с.
3. Європейський профіль професійної компетентності викладача-мовця. URL: [https://www.goethe.de/resources/files/pdf22/Europaeisches\\_Profilraster\\_fuer\\_Sprachlehrende\\_Ukrainisch.pdf](https://www.goethe.de/resources/files/pdf22/Europaeisches_Profilraster_fuer_Sprachlehrende_Ukrainisch.pdf) (дата звернення: 08.05.2024).